Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (esimene koda)

18. oktoober 2016*

Ühine välis- ja julgeolekupoliitika — Iraani suhtes võetud piiravad meetmed, mille eesmärk on tõkestada tuumarelvade levikut — Rahaliste vahendite külmutamine — Tühistamishagi — Hagi esitamise tähtaeg — Nõuete muutmine — Vastuvõetavus — Põhjendamiskohustus — Kaitseõigused — Õigus tõhusale kohtulikule kaitsele — Ilmne hindamisviga — Tühistamise tagajärgede muutumine ajas

Kohtuasjas T-418/14,

**Sina Bank**, asukoht Teheran (Iraan), esindajad: advokaadid B. Mettetal ja C. Wucher-North,

hageja,

*versus*

**Euroopa Liidu Nõukogu**, esindajad: B. Driessen ja S. Kyriakopoulou,

kostja,

mille ese on ELTL artiklile 263 põhinev nõue tühistada esiteks nõukogu otsus, mis tuleneb 15. märtsi 2014. aasta teatisest isikutele ja üksustele, kelle suhtes kohaldatakse nõukogu otsuses 2010/413/ÜVJP ja nõukogu määruses (EL) nr 267/2012 (milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid) sätestatud piiravaid meetmeid (ELT 2014, C 77, lk 1), jätta hageja nimi loetellu, mis on esitatud nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsuse 2010/413/ÜVJP, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2007/140/ÜVJP (ELT 2010, L 195, lk 39), II lisas (muudetud nõukogu 25. oktoobri 2010. aasta otsusega 2010/644/ÜVJP (ELT 2010, L 281, lk 81)), ning nõukogu 23. märtsi 2012. aasta määruse (EL) nr 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 961/2010 (ELT 2012, L 88, lk 1), IX lisas; ja teiseks nõue tühistada nõukogu 7. novembri 2014. aasta otsus 2014/776/ÜVJP, millega muudetakse otsust 2010/413, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT 2014, L 325, lk 19), nõukogu 7. novembri 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1202/2014, millega rakendatakse määrust (EL) nr 267/2012 (ELT 2014, L 325, lk 3), nõukogu 25. juuni 2015. aasta otsus 2015/1008, millega muudetakse otsust 2010/413 (ELT 2015, L 161, lk 19), ja nõukogu 25. juuni 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/1001, millega rakendatakse määrust nr 267/2012 (ELT 2015, L 161, lk 1), kuna need aktid jätsid hageja nime loetellu, mis on esitatud otsuse 2010/413 II lisas, mida on muudetud otsusega 2010/644, ja määruse nr 267/2012 IX lisas,

ÜLDKOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president H. Kanninen, kohtunikud I. Pelikánová (ettekandja) ja E. Buttigieg,

kohtusekretär: ametnik M. Junius,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

arvestades menetluse kirjalikus osas ja 8. aprilli 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

**otsuse**

## Vaidluse taust

1. *Iraani Islamivabariigi suhtes võetud piiravad meetmed*

1 Käesolev kohtuasi puudutab piiravaid meetmeid, mis on kehtestatud selleks, et avaldada survet Iraani Islamivabariigile, et ta lõpetaks tuumarelvade leviku tõkestamise seisukohast tundliku tuumaenergiaalase tegevuse ja tuumarelvade kandesüsteemide väljatöötamise (edaspidi „tuumarelvade levik“).

2. *Hagejat puudutavad piiravad meetmed*

2 Hageja Sina Bank on Iraani pank, kes on registreeritud aktsiaseltsina.

3 26. juulil 2010 kanti hageja nimi nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsuse 2010/413/ÜVJP, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2007/140/ÜVJP (ELT 2010, L 195, lk 39), II lisas esitatud loetellu.

4 Selle tagajärjel kanti hageja nimi ka nõukogu 19. aprilli 2007. aasta määruse (EÜ) nr 423/2007, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT 2007, L 103, lk 1), V lisas esitatud loetellu. See kanne hakkas kehtima kuupäeval, kui Euroopa Liidu Teatajas avaldati nõukogu 26. juuli 2010. aasta rakendusmäärus (EL) nr 668/2010, millega rakendatakse määruse nr 423/2007 artikli 7 lõiget 2 (ELT 2010, L 195, lk 25), st 27. juulil 2010. Selle tagajärjel külmutati hageja rahalised vahendid ja majandusressursid (edaspidi „rahaliste vahendite külmutamine“).

5 Hageja kanti otsuse 2010/413 II lisas ja määruse nr 423/2007 V lisas esitatud loetellu järgmistel põhjustel:

„See pank on väga tihedalt seotud nn Daftari ([Islamirevolutsiooni juhi] kantselei, mis koosneb umbes 500 töötajast) huvidega ning aitab seega rahastada riigi strateegilisi huve.“

6 Euroopa Liidu Nõukogu teatas 27. juuli 2010. aasta kirjas hagejale, et tema nimi kanti otsuse 2010/413 II lisas ja määruse nr 423/2007 V lisas sisalduvasse loetellu. Sellele kirjale lisati koopia nendest aktidest.

7 8. septembri 2010. aasta kirjas esitas hageja oma seisukohad kõnealuse loetellu kandmise kohta ja palus nõukogul see otsus läbi vaadata.

8 Olles hageja olukorra läbi vaadanud, jättis nõukogu hageja nime otsuse 2010/413 II lisas esitatud loetellu, mida on muudetud nõukogu 25. oktoobri 2010. aasta otsusega 2010/644/ÜVJP (ELT 2010, L 281, lk 81), mis jõustus samal päeval.

9 Nõukogu 25. oktoobri 2010. aasta määruse (EL) nr 961/2010, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 423/2007 (ELT 2010, L 281, lk 1), vastuvõtmise ajal oli hageja nimi kantud selle määruse VIII lisas esitatud loetellu alates 27. oktoobrist 2010; seda tehti samadel põhjendustel, kui eespool punktis 5 märgitud.

10 28. oktoobri 2010. aasta kirjas, mis edastati hagejale 5. detsembril 2010, teatas nõukogu hagejale, et pärast tema olukorra läbivaatamist nende seisukohtade alusel, mis hageja esitas oma 8. septembri 2010. aasta kirjas, tuleb talle endiselt kohaldada piiravaid meetmeid.

11 Hageja vaidlustas oma advokaatide vahendusel 6. detsembri ja 20. detsembri 2010. aasta kirjades selle, et tema suhtes jäi kehtima rahaliste vahendite külmutamise meede. Hageja kaitseõiguste teostamiseks palusid tema advokaadid nõukogult võimalust tutvuda toimikuga ja edastada neile asjaolud, mis põhjendavad võetud meetme kehtima jätmist.

12 Üldkohtu kantseleisse 6. jaanuaril 2011 saabunud avaldusega esitas hageja hagi, milles palus sisuliselt tühistada otsuse 2010/413 II lisa, mida on muudetud otsusega 2010/644, ja määruse nr 961/2010 VIII lisa teda puudutavates osades. Mainitud kohtuasi registreeriti Üldkohtu kantseleis numbri T-15/11 all.

13 22. veebruaril 2011 edastas nõukogu hageja advokaatidele dokumendi numbriga 6724/11, mis sisaldas toimiku materjale, mis toetasid eespool punktis 5 viidatud põhjendusi.

14 18. juuli 2011. aasta kirjas vaidlustas hageja uuesti selle, et tema suhtes jäi kehtima rahaliste vahendite külmutamise meede.

15 Olles hageja olukorra läbi vaadanud, jättis nõukogu tema nime otsuse 2010/413 II lisas, mida on muudetud otsusega 2010/644, ja määruse nr 961/2010 VIII lisas esitatud loetellu alates vastavalt 1. detsembrist 2011, kui võeti vastu nõukogu 1. detsembri 2011. aasta otsus 2011/783/ÜVJP, millega muudetakse otsust 2010/413 (ELT 2011, L 319, lk 71), ja 2. detsembrist 2011, kui Euroopa Liidu Teatajas avaldati nõukogu 1. detsembri 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1245/2011, millega rakendatakse määrust nr 961/2010 (ELT 2011, L 319, lk 11).

16 5. detsembri 2011. aasta kirjas, mis samal päeval hagejale teatavaks tehti, informeeris nõukogu hagejat, et tema suhtes jäid piiravad meetmed kehtima. Selles kirjas märkis nõukogu, et „ehkki ligi 36% [hageja] aktsiakapitalist [oli] müüdud avaliku pakkumise raames, oli endiselt peamine aktsionär sihtasutus [Mostazafan], mis on avalik-õiguslik organ, kes vastutab juhi ees“, ja „seetõttu on [ta] jätkuvalt arvamusel, et [hageja oli] väga tihedalt seotud „Daftari“ (juhi kantselei) huvidega ning aitas sellega kaasa režiimi strateegiliste huvide rahastamisele“.

17 23. jaanuari 2012. aasta kirjas vaidlustas hageja uuesti oma advokaatide vahendusel tema suhtes võetud rahaliste vahendite külmutamise meetme kehtima jätmise. Hageja kaitseõiguste teostamiseks palusid tema advokaadid nõukogult võimalust tutvuda toimikuga ja edastada neile asjaolud, mis põhjendavad võetud meetme kehtima jätmist.

18 Üldkohtu kantseleisse 10. veebruaril 2012 saabunud avaldusega esitas hageja hagi, milles taotles sisuliselt esiteks otsuse 2011/783 ja rakendusmääruse nr 1245/2011 tühistamist, kuna nendega jäeti pärast uut läbivaatamist tema nimi loetellu, mis oli esitatud vastavalt otsuse 2010/413 II lisas, mida on muudetud otsusega 2010/644, ja määruse nr 961/2010 VIII lisas; ning teiseks, et tühistataks määruse nr 961/2010 artikli 16 lõige 2 ja otsuse 2010/413 artikli 19 lõike 1 punkt b ja artikli 20 lõike 1 punkt b teda puudutavas osas. Mainitud kohtuasi registreeriti Üldkohtu kantseleis numbri T-67/12 all.

19 Kui nõukogu võttis vastu 23. märtsi 2012. aasta määruse (EL) nr 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 961/2010 (ELT 2012, L 88, lk 1), oli hageja nimi alates 24. märtsist 2012 endiselt jäetud selle määruse IX lisas toodud loetelusse, ja seda samadel põhjustel kui eespool punktis 5 märgitud.

20 Üldkohtu 11. detsembri 2012. aasta kohtuotsusega Sina Bank *vs.* nõukogu (T-15/11, EU:T:2012:661) tühistati otsuse 2010/413 II lisa, mida on muudetud otsusega 2010/644, ja määruse nr 961/2010 VIII lisa hagejat puudutavas osas. Siiski jäeti otsuse 2010/413 II lisa, mida on muudetud otsusega

2010/644, tagajärjed hageja suhtes kehtima kuni määruse nr 961/2010 VIII lisa tühistamise jõustumiseni osas, mis puudutas hagejat. Kuna 11. detsembri 2012. aasta kohtuotsuse Sina Bank *vs.* nõukogu (T-15/11, EU:T:2012:661) peale ei esitatud apellatsioonkaebust, siis muutus see lõplikuks ja jõustunud lahendiks.

21 15. märtsil 2014 avaldas nõukogu teatise isikutele ja üksustele, kelle suhtes kohaldatakse nõukogu otsuses 2010/413 ja nõukogu määruses nr 267/2012 sätestatud piiravaid meetmeid (ELT 2014, C 77, lk 1), andes teada pärast läbivaatamist tehtud otsusest jätkata otsuses 2010/413 ja määruses nr 267/2010 sätestatud piiravate meetmete kohaldamist isikutele ja üksustele, kelle nimed olid kantud selle otsuse II lisas ja määruse IX lisas esitatud loetelusse.

22 14. aprilli 2014. aasta kirjas vaidlustas hageja uuesti nõukogus selle, et tema suhtes jäeti kehtima rahaliste vahendite külmutamise meede.

## Hagiavalduse esitamisele järgnenud asjaolud

23 4. juuni 2014. aasta kohtuotsusega Sina Bank *vs.* nõukogu (T-67/12, ei avaldata, EU:T:2014:348) jättis Üldkohus esiteks rahuldamata talle esitatud hagi osas, mis puudutab nõuet tühistada otsuse 2010/413 artikli 19 lõike 1 punkt b ja artikli 20 lõike 2 punkt b, kuna see esitati kohtule, kes ei ole pädev seda läbi vaatama, ning vastuvõetamatuse tõttu osas, mis puudutab nõuet tühistada määruse nr 961/2010 artikli 16 lõige 2, ja teiseks tühistas otsuse 2011/783 ja rakendusmääruse nr 1245/2011 osas, millega jäeti hageja nimi pärast läbivaatamist alles otsuse 2010/413 II lisas, mida on muudetud otsusega 2010/644, ja määruse nr 961/2010 VIII lisas esitatud loetelusse. Kuna 4. juuni 2014. aasta kohtuotsuse Sina Bank *vs.* nõukogu (T-67/12, ei avaldata, EU:T:2014:348) peale ei esitatud apellatsioonkaebust, siis muutus see lõplikuks ja jõustunud lahendiks.

24 1. septembri 2014. aasta e-kirjas teatas nõukogu hageja advokaatidele, et pärast hageja olukorra läbivaatamist otsustas ta jätta hageja nime otsuse 2010/413 II lisas esitatud loetellu, mida on muudetud otsusega 2010/644, ja määruse nr 267/2012 IX lisas esitatud loetellu (edaspidi „vaidlusalune loetelu“) järgmistel põhjustel:

„Sina Banki kontrollib Mostazafan Foundation, mis on [...] juhi otsese kontrolli all olev suur Iraani riigi osalusega üksus, mille osalus Sina Bankis on 84%. Sina Bank osutab finatsteenuseid Mostazafan Foundationile ning selle allüksuste ja -ettevõtjate rühmale. Seega toetab Sina Bank Mostazafan Foundationi kaudu Iraani valitsust.“

25 Sama kirja lisas edastas nõukogu dokumendid viitenumbriga MD RELEX 169–174/14, mis sisaldasid toimiku materjale, mis toetavad eespool punktis 24 viidatud põhjendusi.

26 17. septembri 2014. aasta kirjas vaidlustas hageja tema suhtes võetud rahaliste vahendite külmutamise meetme jätkuva kohaldamise. Eelkõige vaidles ta vastu Iraani Islamivabariigi Mostazafan Foundationi osalusprotsendile tema kapitalis.

27 Nõukogu 7. novembri 2014. aasta otsusega 2014/776/ÜVJP, millega muudetakse otsust 2010/413 (ELT 2014, L 325, lk 19), muudeti alates 8. novembrist 2014 eespool punktis 24 esitatud viisil põhjendusi, miks hageja nimi kanti otsuse 2010/413 II lisas olevasse loetellu, mida on muudetud otsusega 2010/644.

28 Sellest tulenevalt muudeti nõukogu 7. novembri 2014. aasta rakendusmäärusega (EL) nr 1202/2012, millega rakendatakse määrust nr 267/2012 (ELT 2014, L 325, lk 3), alates 8. novembrist 2014 eespool punktis 24 esitatud viisil ka põhjendusi, miks hageja nimi kanti määruse nr 267/2012 IX lisas toodud loetellu.

29 10. novembril 2014 hagejale edastatud kirjas märkis nõukogu, et eespool punktis 24 esitatud põhjendustel jäävad hageja suhtes kehtima piiravad meetmed. Ta lisas, et hageja 17. septembri 2014. aasta kirjas esitatud väide, et Mostazafan Foundationi osalusprotsent tema kapitalis langes pärast 2011. aasta märtsi 80%-lt 63,52%-le, ei olnud põhjendatud ning sellele rääkis pealegi vastu ka Mostazafan Foundationi 2012. aasta majandusaasta aruanne, mille kohaselt Mostazafan Foundationi osalus hageja kapitalis oli 2012. aasta märtsis endiselt 84%.

30 15. jaanuari 2015. aasta kirjas vaidles hageja vastu sellele, et tema suhtes jäi kehtima rahaliste vahendite külmutamise meede. Ta kordas oma taotlust tutvuda terviklikult toimikuga ja kõigi seda meedet põhjendavate dokumentidega.

31 Nõukogu 25. juuni 2015. aasta otsusega (ÜVJP) 2015/1008, millega muudetakse otsust 2010/413 (ELT 2015, L 161, lk 19), ja nõukogu 25. juuni 2015. aasta rakendusmäärusega (EL) 2015/1001, millega rakendatakse määrust nr 267/2012 (ELT 2015, L 161, lk 1), otsustas nõukogu läbivaatamise järel jätta alates 27. juunist 2015 eespool punktis 24 toodud põhjustel hageja nime vaidlusalusesse loetellu.

32 26. juuni 2015. aasta kirja ja e-kirjaga teatas nõukogu hageja advokaatidele, et eespool punktis 24 toodud põhjustel peavad hageja suhtes jääma kehtima piiravad meetmed.

33 31. juuli 2015. aasta kirjas vaidlustas hageja oma advokaatide vahendusel tema suhtes võetud rahaliste vahendite külmutamise meetme kehtima jätmise ja kordas oma taotlust tutvuda terviklikult toimiku ja kõigi võetud meedet põhjendavate dokumentidega.

## Menetlus ja poolte nõuded

34 Üldkohtu kantseleisse 25. mail 2014 saabunud avaldusega esitas hageja käesoleva hagi, milles palus tühistada nõukogu otsuse, mis tuleneb 15. märtsil 2014 avaldatud teatisest ja mille kohaselt hageja nimi jäeti vaidlusalusesse loetellu (edaspidi „vaidlusalune otsus“), ja samuti tühistada määruse nr 267/2012 IX lisa teda puudutavas osas.

35 Nõukogu esitas 2. septembril 2014 kostja vastuse.

36 Hageja esitas 22. oktoobril 2014 repliigi.

37 Nõukogu esitas 4. detsembril 2014 vasturepliigi.

38 16. jaanuaril 2015 esitas hageja Üldkohtu kantseleile esimese menetlusdokumendi, millega muutis oma nõudeid, et neis käsitletaks ka otsust 2014/776 ja rakendusmäärust nr 1202/2014 osas, milles nendega jäeti tema nimi vaidlusalusesse loetellu.

39 9. veebruaril 2015 esitas nõukogu oma seisukohad käesoleva hagi nõuete esimese muutmise kohta.

40 20. septembril 2015 esitas hageja Üldkohtu kantseleile teise menetlusdokumendi, millega muutis oma nõudeid, et neis käsitletaks ka otsust 2015/1008 ja rakendusmäärust 2015/1001 osas, milles nendega jäeti tema nimi vaidlusalusesse loetellu.

41 4. novembril 2015 esitas nõukogu oma seisukohad käesoleva hagi nõuete teise muutmise kohta.

42 Ettekandja-kohtuniku ettepanekul otsustas Üldkohus avada menetluse suulise osa ning kodukorra artikli 89 lõike 3 punktides a, b ja d sätestatud menetlust korraldavate meetmete raames palus pooltel vastata teatud küsimustele, esitada teatud teavet või andmeid ning esitada teatud dokumente. Pooled täitsid need nõuded ettenähtud tähtaja jooksul.

43 Poolte kohtukõned ja nende vastused Üldkohtu suulistele küsimustele kuulati ära 8. aprilli 2016. aasta kohtuistungil.

44 Hageja palub hagis ja oma nõuete muutmist käsitlevates menetlusdokumentides sisuliselt Üldkohtul:

— tühistada vaidlusalune otsus ja määruse nr 267/2012 IX lisa teda puudutavas osas;

— tühistada otsus 2014/776 ja rakendusmäärus nr 1202/2014 osas, kus tema nimi jäeti vaidlusalusesse loetellu;

— tühistada otsus 2015/1008 ja rakendusmäärus 2015/1001 (edaspidi, kui neid käsitletakse koos otsusega 2014/776 ja rakendusmäärusega nr 1202/2014, „vaidlustatud aktid“) osas, kus tema nimi jäeti vaidlusalusesse loetellu;

— mõista kohtukulud välja nõukogult.

45 Nõukogu palub Üldkohtul sisuliselt:

— jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata esimene nõue, niivõrd kui selles palutakse tühistada määruse nr 267/2012 IX lisas hagejat puudutavas osas, ja kolmas nõue;

— jätta ülejäänud hagi põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejalt.

## Õiguslik käsitlus

### 1. *Vastuvõetavus*

*Esimese nõude vastuvõetavus, niivõrd kui see käsitleb määruse nr 267/2012 IX lisa tühistamist hagejat puudutavas osas*

46 Nõukogu palub jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata esimese nõude, niivõrd kui see käsitleb määruse nr 267/2012 IX lisa tühistamist hagejat puudutavas osas. Määrus nr 267/2012 võeti vastu 23. märtsil 2012. See avaldati ja jõustus 24. märtsil 2012. Kõnealune nõue, mis sisaldub Üldkohtu kantseleile 25. mail 2014 esitatud hagiavalduses (vt eespool punkt 34), on seega esitatud pärast ELTL artiklis 263 sätestatud tähtaega.

47 Hageja palub vastuvõetamatuse väite tagasi lükata. Ta leiab, et on vastuvõetav taotleda nii vaidlusaluse otsuse tühistamist kui ka määruse nr 267/2012 IX lisa tühistamist, kuna tema nimi jäeti sinna edasi vastavalt vaidlusalusele otsusele ja vaatamata 11. detsembri 2012. aasta kohtuotsuse Sina Bank *vs.* nõukogu (T-15/11, EU:T:2012:661) kuulutamisele.

48 Sellega seoses tuleb esmalt märkida, et käesoleva hagi nõuded – tühistada määruse nr 267/2012 IX lisa teda puudutavas osas – on sisuliselt identsed nõuetega, milles taotletakse otseselt vaidlusaluse otsuse tühistamist, st 15. märtsil 2014 avaldatud teatisest tuleneva nõukogu otsuse tühistamist, millega jäeti hageja nimi vaidlusalusesse loetellu. Nimelt peavad mõlemad sisuliselt silmas sama akti, st nagu märgiti 15. märtsil 2014 avaldatud teatises, seda, millega nõukogu otsustas pärast läbivaatamist jätta hageja nime vaidlusalusesse loetellu.

49 Seejärel tuleb märkida, et ELTL artikli 275 teise lõigu ja ELTL artikli 263 neljanda ja kuuenda lõigu kohaselt on hagejal õigus esitada hagi, mille eesmärk on tühistada otsus jätta hageja nimi pärast läbivaatamist endiselt vaidlusalusesse loetellu, mille alusel on tema suhtes võetud piiravad meetmed (vt selle kohta kohtuotsus, 11.12.2012, Sina Bank *vs.* nõukogu, T-15/11, EU:T:2012:661, punktid 34 ja 38).

50 Lõpuks tuleb meelde tuletada, et kohtupraktika kohaselt hakkab individuaalseid piiravaid meetmeid sätestavate aktide suhtes ELTL artikli 263 neljanda lõigu alusel tühistamishagi esitamise tähtaeg kulgema iga nimetatud isiku ja üksuse osas alates päevast, mil toimus neile kohustuslikus korras teatavakstegemine (vt selle kohta kohtuotsus, 23.4.2013, Gbagbo jt *vs.* nõukogu, C-478/11 P–C-482/11 P, EU:C:2013:258, punkt 59).

51 Kui piiravaid meetmeid sätestava akti adressaadiks oleva isiku või üksuse aadress on nõukogule teada, peab see institutsioon individuaalselt teatavaks tegema kõnealuse akti sellele aadressile (vt selle kohta kohtuotsus, 16.11.2011, Bank Melli Iran *vs.* nõukogu, C-548/09 P, EU:C:2011:735, punktid 47–52). Kohtupraktikast ilmneb, et kuna hagi esitamise tähtaeg hakkab kulgema piiravaid meetmeid sätestava akti kättetoimetamise kuupäevast, siis ei saa see tähtaeg kulgema hakata isiku või üksuse suhtes, keda see akt puudutab ja kelle aadress on nõukogule teada, seni kuni kõnealune akt ei ole kehtivalt edastatud sellele aadressile (vt selle kohta kohtuotsused, 6.9.2013, Bank Melli Iran *vs.* nõukogu, T-35/10 ja T-7/11, EU:T:2013:397, punktid 57 ja 59, ning 5.11.2014, Mayaleh *vs.* nõukogu, T-307/12 ja T-408/13, EU:T:2014:926, punkt 66).

52 Siinses asjas ilmneb toimiku elementidest, eelkõige määruse nr 267/2012 IX lisast, et nõukogu teadis hageja täpset aadressi. Seetõttu oli tal kohustus individuaalselt vaidlusalune otsus hagejale edastada. Nõukogu piirdus teatise avaldamisega Euroopa Liidu Teatajas, mistõttu ei saanud see tähtaeg hakata kulgema, kuna hagi esitamise tähtaeg hakkab kulgema akti kättetoimetamisest.

53 Kõiki eelnevaid asjaolusid silmas pidades tuleb järeldada esiteks, et käesoleva hagi nõuded määruse nr 267/2012 IX lisa tühistamiseks hagejat puudutavas osas ei ole autonoomsed, võrreldes vaidlusaluse otsuse tühistamiseks esitatud nõuetega, millega need kattuvad, ja teiseks, et käesoleva hagi (kuivõrd sellega taotletakse vaidlusaluse otsuse tühistamist) hilinemisega esitamisel põhinev vastuvõetamatuse väide on alusetu ja tuleb seega tagasi lükata.

*Kolmanda nõude vastuvõetavus*

54 Nõukogu palub jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata kolmanda nõude, milles palutakse tühistada otsus 2015/1008 ja rakendusmäärus 2015/1001 osas, kus hageja nimi jäetakse vaidlusalusesse loetellu. 31. juuli 2015. aasta kirjast (eespool punkt 33) ilmneb, et hagejale on need aktid tema advokaatide vahendusel teatavaks tehtud. Lisaks võimaldavad teatud osad 6. detsembri 2010. aasta kirjast (punkt 11 eespool) oletada, et vastavalt kohtupraktikale, mis tulenes 5. novembri 2015. aasta kohtuotsusest Mayaleh *vs.* nõukogu (T-307/12 ja T-408/13, EU:T:2014:926, punkt 74), esines kokkulepe hagejaga, et temale teatamine toimub tema advokaatide vahendusel. Otsuse 2015/1008 ja rakendusmääruse 2015/1001 teatamisega hageja advokaatidele 26. juunil 2015 (eespool punkt 32) hakkas kulgema tähtaeg nende aktide peale hagi esitamiseks, mis lõppes 5. septembril 2015. Kolmas nõue, mis esineb teises nõuete muutmise menetlusdokumendis, esitati Üldkohtu kantseleile 20. septembril 2015 (punkt 40 eespool) ja on seega hilinemisega esitatud.

55 Hageja palub vastuvõetamatuse väite põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

56 Sellega seoses tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab nõuete muutmise taotlus järgima ELTL artikli 263 kuuendas lõigus sätestatud hagi esitamise tähtaega (vt selle kohta kohtuotsused, 6.9.2013, Bank Melli Iran *vs.* nõukogu, T-35/10 ja T-7/11, EU:T:2013:397, punkt 55, 16.9.2013, Bank Kargoshaei jt *vs.* nõukogu, T-8/11, ei avaldata, EU:T:2013:470, punkt 40).

57 Hagi esitamise tähtaja kulgema hakkamiseks hageja suhtes pidi nõukogu edastama otsuse 2015/1008 ja rakendusmääruse 2015/1001 individuaalselt hagejale, kuna talle oli hageja aadress teada (vt punkt 51 eespool).

58 Siinses asjas edastas nõukogu otsuse 2015/1008 ja rakendusmääruse 2015/1001 hagejale tema advokaatide vahendusel 26. juuni 2015. aasta kirja ja e-kirjaga (punkt 32 eespool).

59 Vastuseks Üldkohtu kirjalikule küsimusele (punkt 42 eespool) esitas nõukogu postikviitungi, mis tõendab, et 26. juuni 2015. aasta kiri jõudis hageja advokaatide juurde 1. juulil 2015.

60 Siiski tuleb meenutada, et ELTL artikli 263 kuues lõik räägib „[akti] teatavakstegemisest hagejale“, mitte aga teatavakstegemisest tema esindajale. Sellest tuleneb, et kui akt tuleb teatavaks teha, et hagi esitamise tähtaeg saaks kulgema hakata, tuleb see põhimõtteliselt saata akti adressaadile, mitte aga tema advokaatidele. Nimelt, väljakujunenud kohtupraktika kohaselt loetakse hageja esindajale teatamist adressaadile teatamiseks ainult siis, kui sellises vormis teatamine on eeskirjades või pooltevahelise kokkuleppega sõnaselgelt ette nähtud (vt selle kohta kohtumäärus, 8.7.2009, Thoss *vs*. kontrollikoda, T-545/08, ei avaldata, EU:T:2009:260, punktid 41 ja 42; kohtuotsused, 11.7.2013, BVGD *vs*. komisjon, T-104/07 ja T-339/08, ei avaldata, EU:T:2013:366, punkt 146, ja 5.11.2014, Mayaleh *vs*. nõukogu, T-307/12 ja T-408/13, EU:T:2014:926, punkt 74).

61 Käesolevas asjas kohaldatavad õigusnormid, st otsuse 2010/413 artikli 24 lõige 3 ja määruse nr 267/2012 artikli 46 lõige 3, ei viita kordagi otsesõnaliselt võimalusele teha isiku või üksuse suhtes võetud piiravad meetmed teatavaks tema esindajale, vaid neis on otsesõnu sätestatud, et kui asjaomase isiku või üksuse aadress on teada, tuleb otsus kohaldada tema suhtes piiravaid meetmeid talle vahetult teatavaks teha. Seega tuli otsus 2015/1008 ja rakendusmäärus 2015/1001 teatavaks teha vahetult hagejale, kelle aadress on nõukogule teada (punkt 52 eespool).

62 Vastuseks Üldkohtu kirjalikule küsimusele (eespool punkt 42) ja kohtuistungil vaidles hageja ühtlasi vastu asjaolule, et tema ja nõukogu vahel oli kokkulepe, et kõik tema suhtes piiravaid meetmeid kohaldavad otsused saadetakse tema advokaatidele ja niisiis viimaste vahendusel temale. Nimelt ei võimalda toimiku asjaolud tuvastada, et selline kokkulepe oli hageja ja nõukogu vahel sõlmitud. Toimikust ilmneb tõepoolest, et pärast nõukogu 28. oktoobri 2010. aasta kirja (punkt 10 eespool), mis oli adresseeritud vahetult hagejale, vastasid hageja advokaadid 6. ja 20. detsembri 2010. aasta kirjadega (punkt 11 eespool), milles mainitakse lehekülje allservas nende enda aadressi ja palutakse nõukogul võimaldada neil tutvuda toimikuga ja edastada neile asjaolud, mis põhjendasid nõukogu otsust kohaldada nende kliendi suhtes piiravaid meeteid; nende viimaste kirjade põhjal saatis nõukogu oma 22. veebruari 2011. aasta kirja (punkt 13 eespool) vahetult hageja advokaatidele. Kuigi see kirjavahetus näitab, et hageja pöördus nõukogu poole oma advokaatide vahendusel, ja kuigi need advokaadid palusid luba tutvuda toimikuga ja teatavate dokumentide esitamist, ei ilmne sellest siiski, et hageja oleks andnud nõukogule erandina kehtivatest normidest (vt punkt 61 eespool) loa suhelda temaga samamoodi vahendaja kaudu, st tema advokaatide vahendusel. Eelkõige ilmneb 18. juuli 2011. aasta kirjast (punkt 14 eespool) ja 5. detsembri 2011. aasta kirjast (punkt 16 eespool), et teatud juhtudel suhtlesid hageja ja nõukogu endiselt vahetult üksteisega. Lisaks ilmneb 15. jaanuari ja 31. juuli 2015. aasta kirjadest (punktid 30 ja 33), et hageja soovis, et nõukogu toimiku asjassepuutuvad dokumendid saadetaks vahetult talle. Seetõttu tuleb järeldada, et hageja ei sõlminud nõukoguga mingit kokkulepet, et kõnealused aktid tehtaks teatavaks talle tema advokaatide aadressil ja seega nende advokaatide vahendusel.

63 Sellest tuleneb, et käesoleva juhtumi asjaoludel kõnealuste aktide tegelik saatmine hageja advokaatidele ei võrdunud seega teatavaks tegemisega ja niisiis nende aktide kättetoimetamisega hagejale endale.

64 Kõiki eelnevaid asjaolusid silmas pidades tuleb järeldada, et käesolev hagi on tervikuna vastuvõetav.

2. *Sisulised küsimused*

65 Käesoleva hagi põhjenduseks esitab hageja kaks väidet, millest esimene käsitleb põhjendamiskohustuse rikkumist, kaitseõiguste tagamise põhimõtte rikkumist ja tõhusa kohtuliku kaitse õiguse rikkumist, ja teine ilmset hindamisviga.

*Esimene väide, mille kohaselt on rikutud põhjendamiskohustust, kaitseõiguste tagamise põhimõtet ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele*

66 Hageja heidab nõukogule ette, et vaidlusaluse otsuse (punkt 34 eespool) ja vaidlusaluste aktide (punkt 44, kolmas taane eespool) (edaspidi koos „vaidlustatud aktid“) vastuvõtmisel rikkus ta põhjendamiskohustust, kaitseõiguste tagamise põhimõtet ja õigust tõhusale kohtulikult kaitsele, nagu neid on tõlgendanud liidu kohus ja Euroopa Inimõiguste Kohus, kuna nõukogu ei edastanud talle täpseid põhjendusi, tõendeid ega asjaolusid, mis põhjendasid seda, et pärast läbivaatamist jäeti hageja nimi vaidlusalusesse loetellu. Hageja väidab, et kohtupraktika kohaselt on põhjendamise puudumine oluliste vorminõuete rikkumine, mida ei saa parandada pelgalt asjaoluga, et huvitatud isikule teatatakse liidu kohtus toimuva menetluse käigus tema suhtes tehtud otsuse põhjendused. Ainsad põhjendused, mis talle enne käesoleva hagi esitamist edastati, on need, mis on viidatud punktis 5 eespool. Nagu juba 11. detsembri 2012. aasta kohtuotsuses Sina Bank *vs.* nõukogu (T-15/11, EU:T:2012:661) märgiti, siis see põhjendus oli ebapiisav, sest see oli liiga lakooniline ja üldine. Lisaks ei esitatud talle ühtegi tõendit tema väidetavatest seostest „Daftariga“ ja tema võimalikust panusest „režiimi strateegiliste huvide“ rahastamisse, mida pealegi ei ole määratletud. Igal juhul on edastatud põhjendused ekslikud, kuna esiteks ei ole mingeid tõendeid, et Mostazafan Foundation teda endiselt kontrollib või et teda kontrollib „Daftar“ või et ta on viimasega seotud, ja teiseks rahastab ta peaaegu eranditult üksikisikuid ja erakapitalil põhinevaid ettevõtjaid, ning väga vähesel määral valitsust või avalik-õiguslikke üksusi. 5. detsembri 2011. aasta kirjas (punkt 16 eespool) toodud täiendavad põhjendused ei anna piisavat põhjendust vaidlusaluste aktide kohta. Nõukogu piirdus seal sellega, et märkis, et tema enamusaktsionär on Mostazafan Foundation, täpsustamata, millised on „režiimi strateegilised huvid“, mida ta olevat rahastanud, ega millised otsuse 2010/413 ja määruse nr 267/2012 täpsed sätted põhjendasid tema nime säilitamist vaidlusaluses loetelus. Sellekohastele taotlustele vaatamata ei esitanud nõukogu talle mingeid üksikasjalikke andmeid põhjuste kohta, miks tema nimi jäeti vaidlusalusesse loetellu. Ainsad asjaolud, mis talle edastati või millele ta oli tuginenud, ei edastanud tõendeid selle kohta, mida vaidlustatud aktides väideti. Spetsiifiliste ja konkreetsete asjaolude puudumine vaidlustatud aktide põhjendustes ei võimalda mõista nende ulatust ja mõjutab seega tema kaitseõiguste teostamist ja tema õigust tõhusale kohtulikule kaitsele.

67 Nõukogu vaidleb hageja argumentidele vastu ja palub esimese väite tagasi lükata.

Põhjendamiskohustuse rikkumine

68 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on huve kahjustava akti põhjendamise kohustuse, mis kuulub kaitseõiguste tagamise põhimõtte juurde, eesmärk esiteks anda huvitatud isikule piisavalt teavet selle kohta, kas otsus on piisavalt põhjendatud või on selles tehtud viga, mis võimaldab otsuse kehtivuse liidu kohtus vaidlustada, ja teiseks võimaldada viimati nimetatud kohtul teostada kontrolli selle akti õiguspärasuse üle (vt kohtuotsus, 15.11.2012, nõukogu *vs.* Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, punkt 49 ja seal viidatud kohtupraktika).

69 ELTL artiklis 296 nõutud põhjendusest peab selgelt ja ühemõtteliselt ilmnema õigusakti vastu võtnud institutsiooni arutluskäik, et huvitatud isikul oleks võimalik mõista, miks meetme võtmine oli põhjendatud, ja et pädeval kohtul oleks võimalik teostada kontrolli (vt kohtuotsus, 15.11.2012, nõukogu *vs.* Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).

70 Nõukogu peab sellise õigusakti põhjendustes, millega on kehtestatud piiravad meetmed, määratlema spetsiifilised ja konkreetsed põhjused, millest lähtudes nõukogu on oma kaalutlusõigust kasutades asunud seisukohale, et huvitatud isiku suhtes tuleb võtta sellised meetmed (kohtuotsus, 15.11.2012, nõukogu *vs.* Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, punkt 52).

71 Otsuse 2010/413 artikli 24 lõikes 3 ja määruse nr 267/2012 artikli 46 lõikes 3 on nõukogule kehtestatud ka kohustus esitada selle otsuse artikli 20 lõike 1 punkti b ning selle määruse artikli 23 lõike 2 punkti a ja lõike 3 kohaselt võetud piiravate meetmete individuaalsed ja konkreetsed põhjused ning teha need asjaomastele isikutele ja üksustele teatavaks (vt selle kohta analoogia alusel kohtuotsus, 16.11.2011, Bank Melli Iran *vs.* nõukogu, C-548/09 P, EU:C:2011:735, punkt 48). Kohtupraktika kohaselt peab nõukogu üldjuhul täitma oma põhjendamiskohustuse isikule isiklikult teatamisega ning ainult Euroopa Liidu Teatajas avaldamisest ei piisa (vt selle kohta kohtuotsus, 13.9.2013, Makhlouf *vs.* nõukogu, T-383/11, EU:T:2013:431, punktid 47 ja 48; vt selle kohta analoogia alusel kohtuotsus, 16.11.2011, Bank Melli Iran *vs.* nõukogu, C-548/09 P, EU:C:2011:735, punkt 52).

72 ELTL artiklis 296 ning otsuse 2010/413 artikli 24 lõikes 3 ja määruse nr 267/2012 artikli 46 lõikes 3 nõutud põhjendus peab olema kohandatud sätetele, mille alusel piiravad meetmed on vastu võetud. Põhjendamise nõude hindamisel tuleb arvesse võtta juhtumi asjaolusid, eelkõige akti sisu, põhjenduste olemust ning huvi, mis võib olla akti adressaatidel või teistel isikutel, keda akt otseselt ja isiklikult puudutab, selgituste saamiseks. Ei ole nõutud, et põhjendus täpsustaks kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna põhjenduse piisavust tuleb hinnata mitte ainult akti sõnastust, vaid ka konteksti ja asjaomase valdkonna õiguslikku regulatsiooni silmas pidades (vt kohtuotsus, 15.11.2012, nõukogu *vs.* Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika).

73 Eelkõige on huve kahjustav akt piisavalt põhjendatud siis, kui see on tehtud huvitatud isikule teada olevas kontekstis, mis võimaldab tal mõista tema suhtes võetud meetme ulatust (vt kohtuotsus, 15.11.2012, nõukogu *vs.* Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika).

– Vaidlusalune otsus

74 Eespool punktides 15 ja 16 viidatud toimiku materjalidest ilmneb, et vaidlusalune otsus tugineb nii eespool punktis 5 toodud esialgsele põhjendusele kui ka täiendavale põhjendusele, mis teatati hagejale 5. detsembri 2011. aasta kirjas, mis on esitatud eespool punktis 16.

75 Kõigi eespool punktides 5 ja 16 toodud põhjenduste eesmärk oli kohaldada hagejale esiteks kriteeriumi, et teda „kontrollis“ selline isik või üksus, kes osaleb tuumarelvade levikus, on sellega otseselt seotud või toetab seda (nagu on märgitud otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktis b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktis a), ja teiseks kohaldada samades sätetes märgitud „tuumarelvade leviku toetamise“ kriteeriumi (vt selle kohta kohtuotsus, 11.12.2012, Sina Bank *vs.* nõukogu, T-15/11, EU:T:2012:661, punkt 70).

76 Kuna vaidlusalune otsus kohaldab hagejale „kontrolli“ kriteeriumi, tugineb see algsele põhjendusele ja täiendavale põhjendusele, millega, nagu märgiti 4. juuni 2014. aasta kohtuotsuse Sina Bank *vs.* nõukogu (T-67/12, ei avaldata, EU:T:2014:348) punktis 70, sooviti ilmselgelt täiendada algset põhjendust, mis tulenes „kontrolli“ kriteeriumi kohaldamisest hagejale.

77 Kuna eespool punktis 5 viidatud esialgne põhjendus loeti juba ebapiisavaks 11. detsembri 2012. aasta kohtuotsuse Sina Bank *vs.* nõukogu (T-15/11, EU:T:2012:661) punktis 82 (see kohtuotsus on aga vastavalt eespool punktis 20 märgitule jõustunud), tuleb hinnata, kas eespool punktis 16 viidatud täiendav põhjendus võib oma laadilt siinses asjas põhjendust sel moel täiendada, et põhjendamisnõudeid on lõpuks vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisel täidetud. 11. detsembri 2012. aasta kohtuotsuses Sina Bank *vs.* nõukogu (T-15/11, EU:T:2012:661, punktid 72–79) ei olnud Üldkohtul võimalust selles küsimuses seisukohta võtta, kuna ta piirdus märkimisega, et kuna tol hetkel tema ees

vaidlustatud aktides oli nõukogu tuginenud sellele täiendavale põhjendusele, mis oli hagejale edastatud pärast nende aktide vastuvõtmist, siis rikkus nõukogu kaitseõiguste tagamise põhimõtet ja eelkõige hageja õigust olla eelnevalt ära kuulatud.

78 Siinses asjas võimaldab täiendav põhjendus tuvastada isikud või üksused, kes nõukogu sõnul teostavad „kontrolli“ hageja üle otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punkti b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkti a tähenduses, keda erinevalt esialgsest põhjendusest ei määratleta enam kui „juhi kantselei“, vaid pigem kui „Mostazafan Foundation“ ja „juht“ ise.

79 Täiendav põhjendus võimaldab ühtlasi mõista viisi, kuidas nõukogu arvates juht ja Mostazafan Foundation otseselt või kaudselt teostasid „kontrolli“ hageja üle otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punkti b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkti a tähenduses. Sellest põhjendusest ilmneb, et nõukogu arvates kontrollis Mostazafan Foundation hagejat otseselt, kuna see asutus oli endiselt hageja „peamine aktsionär“. Sellest põhjendusest tuleneb samuti, et nõukogu arvates kontrollis juht hagejat kaudselt Mostazafan Foundationi kaudu, kuna „Mostazafan Foundation on avalik-õiguslik organ, kes vastutab juhi ees“.

80 Siinses asjas viitab nõukogu kasutatud väljend „vastutama [...] ees“ piisavalt kõikehõlmavalt juhi „kontrollile“ Mostazafan Foundationi üle otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punkti b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkti a tähenduses.

81 Hagejale 5. detsembri 2011. aasta kirjas edastatud täiendav põhjendus oli seega siinses kontekstis piisav, et ta saaks aru, et vaidlusalune otsus kohaldas tema suhtes „kontrolli“ kriteeriumi ja tugines täpsemalt asjaolule, et hageja suhtes teostas kontrolli Mostazafan Foundation ja selle asutuse kaudu ka juht ise. Ühtlasi saab Üldkohus selle täiendava põhjenduse põhjal kontrollida vaidlusaluse otsuse põhjendatust, kuna sellega kohaldatakse hageja suhtes „kontrolli“ kriteeriumi.

82 Seetõttu tuleb siinses asjas järeldada, et kuna vaidlusalune otsus kohaldab hageja suhtes „kontrolli“ kriteeriumi, siis on otsus piisavalt õiguslikult põhjendatud tänu nõukogu poolt esitatud täiendavale põhjendusele.

83 Seevastu ei ole vaidlusalune otsus piisavalt põhjendatud osas, kus hageja suhtes kohaldatakse „tuumarelvade leviku toetamise“ kriteeriumi. Eespool punktis 5 esitatud esialgne põhjendus, mida muudeti eespool punktis 16 viidatud täiendava põhjendusega, piirdub sisuliselt sellega, et sedastatakse, et hageja aitas kaasa „režiimi strateegiliste huvide rahastamisele“, kuna „endiselt [oli tema] peamine aktsionär sihtasutus [Mostazafan], mis on avalik-õiguslik organ, kes vastutab juhi ees“.

84 Isegi kui tunnistada, et tuumarelvade levik võiks kuuluda „režiimi strateegiliste huvide“ hulka, ei võimalda vaidlusaluse otsuse põhjendus teada spetsiifilisi ja konkreetseid põhjusi, miks nõukogu arvates hageja aitas kaasa tuumarelvade leviku rahastamisele.

85 Isegi kui põhjendustest, mis viitavad kapitalisuhetele Mostazafan Foundationi ja hageja vahel (nagu nõukogu oma kirjalikes dokumentides väitis), võiks järeldada, et hageja maksab Mostazafan Foundationile arvestatavaid dividende ja pakub sellele üksusele finantsteenuseid, ei anna need põhjendused mingit selgitust, et Mostazafan Foundation või juht kasutasid neid summasid või finantsteenuseid tuumarelvade levikule kaasaaitamiseks. Esiteks ei ilmne vaidlusaluse otsuse põhjendusest, et Mostazafan Foundation oli otseselt või kaudselt seotud tuumarelvade levikuga, ning sellist seost ei saa siinses asjas eeldada. Teiseks ei ole selles põhjenduses ühtegi asjaolu selle kohta, et hageja poolt Mostazafan Foundationile tasutud dividende või osutatud finantsteenuseid kasutatakse või neid saaks kasutada, et aidata otseselt või kaudselt kaasa tuumarelvade levikule. Sellist kasutust ei saa siinses asjas eeldada.

86 Seetõttu tuleb järeldada, et vaidlusalune otsus ei ole õiguslikult piisavalt põhjendatud osas, kus hageja suhtes kohaldatakse „tuumarelvade leviku toetamise“ kriteeriumi.

87 Seetõttu tuleb nõustuda põhjendamiskohustuse rikkumist käsitleva etteheitega osas, kus taotletakse vaidlusaluse otsuse tühistamist, kuna see kohaldab hageja suhtes „tuumarelvade leviku toetamise“ kriteeriumi (punkt 86 eespool), ja lükata see sama etteheide tagasi osas, kus sama otsuse tühistamist taotletakse seetõttu, et hageja suhtes kohaldatakse „kontrolli“ kriteeriumi (punkt 82 eespool).

– Vaidlusalused aktid

88 Eespool punktides 24, 27, 28, 31 ja 32 viidatud toimiku materjalidest ilmneb, et vaidlusalused aktid tuginevad uuele põhjendusele, mis on esitatud eespool punktis 24.

89 Selle uue põhjendusega tuletas nõukogu täpsustades meelde seoseid hageja, Mostazafan Foundationi ja juhi vahel, st „[hagejat] kontrollib Mostazafan Foundation, mis on [...] juhi otsese kontrolli all olev suur Iraani riigi osalusega üksus, mille osalus [hagejas] on 84%“. Lisaks märkis ta, et „[hageja] osutab finantsteenuseid Mostazafan Foundationile ning selle allüksuste ja -ettevõtjate rühmale“, millest ta järeldas, et „[s]eega toetab [hageja] Mostazafan Foundationi kaudu Iraani valitsust“.

90 Nende põhjendustega soovitakse ilmselgelt hageja suhtes kohaldada esiteks kriteeriumi, et teda „kontrollis“ selline isik või üksus, kes osaleb tuumarelvade levikus, on sellega otseselt seotud või toetab seda (nagu on märgitud otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktis b ning määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktis a), ja teiseks kohaldada otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktis c ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktis d sätestatud „Iraani valitsuse toetamise“ kriteeriumi. Viimasega seoses tuginevad vaidlusalused aktid seega uuele kriteeriumile, võrreldes vaidlusaluse otsusega (vt punkt 75 eespool).

91 Eespool punktis 89 esitatud põhjenduse esimene pool oli siinses asjas piisav, et hageja saaks aru, et vaidlusalused aktid kohaldavad tema suhtes „kontrolli“ kriteeriumi ja tuginevad täpsemalt asjaolule, et hageja oli Mostazafan Foundationi vahendusel tegelikult juhi kontrolli all. Lisaks saab Üldkohus selle põhjenduse alusel kontrollida vaidlusaluste aktide sisulist põhjendatust, osas, kus need kohaldavad hageja suhtes „kontrolli“ kriteeriumi.

92 Eespool punktis 89 esitatud põhjenduse teine pool oli siinses asjas piisav, et hageja saaks aru, et vaidlusalused aktid kohaldavad tema suhtes ka „Iraani valitsuse toetamise“ kriteeriumi ja tuginevad täpsemalt asjaolule, et ta osutas Mostazafan Foundationile ning selle allüksuste ja -ettevõtjate rühmale finantsteenuseid, mis Mostazafan Foundationi kui riigi osalusega üksuse laadi ja tema üle otsest juhipoolset kontrolli silmas pidades tähendavad kaudselt rahalist abi Iraani valitsusele. Lisaks saab Üldkohus selle põhjenduse alusel kontrollida vaidlusaluste aktide põhjendatust osas, kus need kohaldavad hageja suhtes „Iraani valitsuse toetamise“ kriteeriumi.

93 Võttes seega arvesse siinset konteksti, tuleb järeldada, et vaidlusaluseid akte on õiguslikult piisavalt põhjendatud, ning lükata tagasi väide, et põhjendamiskohustust on rikutud, kuivõrd sellega taotletakse nende aktide tühistamist.

94 Eelnevaid asjaolusid silmas pidades tuleb nõustuda argumendiga, et põhjendamiskohustust on rikutud, kuivõrd sellega palutakse vaidlusalune otsus tühistada selles osas, et otsusega kohaldatakse hageja suhtes „tuumarelvade leviku toetamise“ kriteeriumi (punkt 86 eespool), ja lükata see ülejäänud osas tagasi (punktid 87 ja 93 eespool).

Kaitseõiguste tagamise põhimõtte rikkumine ja õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele rikkumine

95 Põhiõigus sellele, et piirava meetme võtmisele eelnevas menetluses järgitakse kaitseõigusi, on sõnaselgelt sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta – millele ELL artikli 6 lõikega 1 on antud samasugune õigusjõud nagu aluslepingutele – artikli 41 lõike 2 punktis a (vt kohtuotsus 13.9.2013, Makhlouf *vs*. nõukogu, T-383/11, EU:T:2013:431, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika).

96 Kaitseõiguste tagamise põhimõte nõuab esiteks, et huvitatud isikule või üksusele tuleb teatavaks teha teda süüstavad tõendid, millel tema huve kahjustav õigusakt põhineb, ning teiseks tuleb huvitatud isikule või üksusele anda tegelik võimalus esitada nende tõendite kohta oma seisukoht (vt selle kohta kohtuotsus, 12.12.2006, Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran *vs.* nõukogu, T-228/02, EU:T:2006:384, punkt 93).

97 Kui nõukogu võtab vastu otsuse, millega isiku või üksuse nimi jäetakse nende isikute või üksuste loetellu, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, peab ta siis, kui ta viitab uutele tõenditele, see tähendab tõenditele, mida ei olnud algses otsuses, millega isik või üksus sellesse loetellu kanti, austama selle isiku või üksuse õigust olla eelnevalt ära kuulatud (vt selle kohta kohtuotsused, 21.12.2011, Prantsusmaa *vs.* People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punkt 62, ja 13.9.2013, Makhlouf *vs.* nõukogu, T-383/11, EU:T:2013:431, punktid 42 ja 43).

– Vaidlusalune otsus

98 5. detsembril 2011 teatas nõukogu hagejale individuaalselt vaidlusaluse otsuse täiendava põhjenduse, millele viidati punktis 16 eespool.

99 Mis puudutab hagejale „kontrolli" kriteeriumi kohaldamist, mis on esitatud otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktis b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktis a, siis tuleneb eespool punktist 82, et vaidlusaluse otsuse põhjendus oli piisav.

100 Lisaks märkis nõukogu, et ta edastas hagejale kõik dokumendid, millele see põhjendus tugines (punkt 13 eespool).

101 Vastupidi 11. detsembri 2012. aasta kohtuotsuses Sina Bank *vs.* nõukogu (T-15/11, EU:T:2012:661, punktid 72–79) tühistatud aktidele (punkt 77 eespool), sai hageja seega tõhusalt vaidlustada vaidlusaluse otsuse puhul nende põhjenduste põhjendatust, mis puudutasid temale „kontrolli" kriteeriumi kohaldamist, ning selle aluseks olevaid asjaolusid, ja seda isegi enne selle otsuse vastuvõtmist, st 23. jaanuari 2012. aasta kirjas (punkt 17 eespool) ja 14. aprilli 2014. aasta kirjas (punkt 22 eespool). Lisaks sai hageja tegelikult kasutada oma kaebeõigust seoses selle põhjenduse põhjendatusega, nagu tõendab ka käesolev hagi.

102 Kuivõrd aga vaidlusalune otsus kohaldab hagejale „tuumarelvade leviku toetamise" kriteeriumi, siis tuleneb seevastu punktist 86 eespool, et vaidlusaluse otsuse põhjendus ei olnud piisav. Seetõttu ei saanud hageja enne käesoleva hagi esitamist või selle raames asjakohaselt või tõhusalt vaidlustada tema suhtes selle kriteeriumi kohaldamise põhjendatust.

103 Seetõttu tuleb järeldada, et kuivõrd vaidlusalune otsus kohaldab hageja suhtes „tuumarelvade leviku toetamise" kriteeriumi, siis rikub see hageja kaitseõigusi ning õigust tõhusale kohtulikule kontrollile, kuid selle otsusega ei rikuta neid samu õigusi osas, kus hageja suhtes kohaldatakse „kontrolli" kriteeriumi.

104 Seetõttu tuleb argumendiga, et on rikutud kaitseõiguste tagamise põhimõtet ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele, nõustuda osas, kus taotletakse vaidlusaluse otsuse tühistamist, sest sellega kohaldatakse hageja suhtes „tuumarelvade leviku toetamise" kriteeriumi, ja lükata see ülejäänud osas tagasi, st osas, kus taotletakse vaidlusaluse otsuse tühistamist, sest sellega kohaldatakse hageja suhtes „kontrolli" kriteeriumi.

– Vaidlusalused aktid

105 1. septembril 2014 teatas nõukogu hagejale individuaalselt vaidlusaluste aktide põhjenduse, mis on esitatud eespool punktis 24.

106 Eespool punktist 93 ilmneb, et seda põhjendust võib lugeda kohtupraktika nõuete kohaselt piisavaks nii seoses hagejale „kontrolli“ kriteeriumi kohaldamisega, mis on esitatud otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktis b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktis a, kui ka seoses „Iraani valitsuse toetamise“ kriteeriumi kohaldamisega, mis on esitatud otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktis c ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktis d.

107 Lisaks märkis nõukogu, et ta edastas hagejale kõik dokumendid, millele see põhjendus tugines (punkt 25 eespool).

108 Hagejal oli võimalus vaidlustada seda põhjendust ja selle aluseks olevaid asjaolusid isegi enne vaidlusaluste aktide vastuvõtmist, ja seda eelkõige 17. septembri 2014. aasta kirjas (punkt 26 eespool) ja 15. jaanuari 2015. aasta kirjas (punkt 30 eespool).

109 Hagejal oli ka võimalus teostada tõhusalt oma kaebeõigust, kui ta väitis käesolevas menetluses, et ta „ei toeta valitsust finantsiliselt rohkem kui mis tahes muu riigi keskpank“ ja et „veel vähem annab ta sellist liiki toetust, nagu vaidlusalustes aktides nimetatud, see tähendab toetust tuumarelvade levikuga seotud tegevusele“.

110 Seetõttu olid hageja kaitseõigused ja õigus tõhusale kohtulikule kaitsele tervikuna tagatud vaidlusaluste aktide vastuvõtmise ajal.

111 Seetõttu tuleb tagasi lükata kaitseõiguste tagamise põhimõtte rikkumist ja õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele rikkumist käsitlev argument, kuivõrd selle argumendiga taotletakse vaidlusaluste aktide tühistamist.

112 Kõigist eelnevatest asjaoludest ilmneb, et esimese väitega tuleb nõustuda üksnes osas, kus selles peetakse silmas vaidlusalust otsust, ja üksnes osas, kus selle otsusega kohaldatakse hageja suhtes „tuumarelvade leviku toetamise“ kriteeriumi. Ülejäänud osas tuleb teine väide tagasi lükata.

113 Kuivõrd eespool punktides 87, 94 ja 104 tuvastatud rikkumised ei mõjuta vaidlustatud aktides hagejale kohaldatud „kontrolli“ kriteeriumi ning vaidlusalustes aktides talle kohaldatud „Iraani valitsuse toetamise“ kriteeriumi, siis ei saa need rikkumised põhjendada kõnealuste aktide tühistamist. Euroopa Kohus on nimelt piiravad meetmed kehtestanud otsuse seaduslikkuse kontrolli kohta otsustanud, et arvestades nende meetmete ennetavat olemust, kui liidu kohus leiab, et vähemalt üks märgitud põhjendustest on piisavalt täpne ja konkreetne, on tõendatud ja kujutab juba iseenesest piisavat alust sellele otsusele, siis asjaolu, et teised põhjendused seda ei ole, ei saa õigustada nimetatud otsuse tühistamist (vt selle kohta kohtuotsus, 18.7.2013, komisjon jt *vs.* Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punkt 130).

114 Seetõttu tuleb jätkata teise väite hindamisega, piirdudes küsimusega, kas selles ulatuses, kus nõukogu kohaldas vaidlustatud aktides „kontrolli“ kriteeriumi ning vaidlusalustes aktides „Iraani valitsuse toetamise“ kriteeriumi, on tehtud kõigis neis aktides hindamisviga.

*Teine väide, et esineb ilmne hindamisviga*

115 Hageja heidab nõukogule ette, et ta on teinud vaidlustatud aktides ilmse hindamisvea, otsustades pärast uut läbivaatamist jätta hageja nime vaidlusalusesse loetellu. Hageja märgib, et ainsad põhjendused, mis talle edastati, et õigustada seda kannet, on ekslikud, kuna ta ei ole seotud „Daftari“ huvidega ega toeta „režiimi strateegiliste huvide“ rahastamist või täpsemalt tuumarelvade levikut. Nõukogu olevat jätnud arvestamata sellega, et hageja on korraldatud ja tegutseb kui tavapärane eraõiguslik pank. Tema juhtkonna liikmed olid valitud nende pädevuse ja omaduste alusel ning mitte ükski nendest ei olnud nimetatud ametisse „Daftari“ poolt ega olnud ka selle organisatsiooniga seotud. Ta pakub oma teenuseid ja laene üksikisikutele ja ettevõtjatele, mitte aga avalik-õiguslikele üksustele. Ehkki

Mostazafan Foundation on endiselt hageja enamusaktsionär, ei saa see põhjendada tema nime säilitamist vaidlusaluses loetelus, kuna nii Mostazafan Foundation kui ka Daftar tegutsevad Iraani valitsusest sõltumatult, olgu siis institutsioonilistel ja organisatsioonilistel põhjustel või siis Iraani konstitutsiooni artiklis 57 sätestatud võimude lahususe põhimõtte alusel. Nõukogu ei olevat kohaldanud siinses asjas ainsat kriteeriumi, mis kohtupraktika kohaselt lubab isiku või üksuse suhtes vastu võtta rahaliste vahendite külmutamise otsuse, st Iraani valitsuse toetamine, mis ei saa pealegi olla üksnes kaudne, vaid peab olema otsene. Nii nagu Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi ametiasutused, peab ka nõukogu tegema järeldused 4. juuni 2014. aasta kohtuotsusest Sina Bank *vs.* nõukogu (T-67/12, ei avaldata, EU:T:2014:348), millega kohustati lõpetama hageja suhtes võetud rahaliste vahendite külmutamise meede.

116 Nõukogu vaidleb hageja argumentidele vastu ja palub jätta teise väite põhjendamatuse tõttu rahuldamata.

117 Euroopa Kohtu praktikast nähtub, et akti, millega kehtestatakse isiku või üksuse suhtes piiravad meetmed, kohtulik kontroll eeldab muu hulgas seda, et liidu kohus veendub selles, et kõnealune akt põhineb piisavalt kindlal faktilisel alusel. See hõlmab selle akti aluseks olevates põhjendustes väidetud asjaolude kontrollimist, nii et kohtulik kontroll ei ole piiratud esitatud põhjuste abstraktse tõepärasuse hindamisega, vaid see käsitleb küsimust, kas need põhjused või vähemalt üks neist, mida on peetud iseenesest selle akti argumenteerimiseks piisavaks, on tõendatud (vt selle kohta kohtuotsus, 28.11.2013, nõukogu *vs.* Fulmen ja Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, punkt 64 ja seal viidatud kohtupraktika).

118 Selleks peab liidu kohus alustama seda kontrolli, nõudes vajaduse korral liidu pädevalt asutuselt selle kontrolli jaoks asjakohaste konfidentsiaalsete või mittekonfidentsiaalsete andmete või tõendite esitamist (vt kohtuotsus, 28.11,2013, nõukogu *vs.* Fulmen ja Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, punkt 65 ja seal viidatud kohtupraktika).

119 Vaidlustamise korral peab puudutatud isiku või üksuse vastu kasutatud põhjenduste põhjendatust tõendama nimelt liidu pädev asutus, mitte puudutatud isik või üksus ise ei pea vastupidi tõendama nende põhjenduste alusetust (vt kohtuotsus, 28.11.2013, nõukogu *vs.* Fulmen ja Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, punkt 66 ja seal viidatud kohtupraktika).

120 Esmalt ilmneb eespool punktides 117–119 viidatud kohtupraktikast, et Üldkohtu kontroll siinses asjas ei ole piiratud ilmse hindamisvea kontrolliga. Seetõttu ei tule piirduda hageja väitega, et nõukogu viga oli ilmne.

Vaidlusalune otsus

121 Nagu märgiti eespool punktides 75 ja 78–81, ilmneb vaidlusaluse otsuse algsest ja täiendavast põhjendusest, mis on esitatud eespool punktides 5 ja 16, et see otsus põhineb eelkõige sellel, et hagejale kohaldati „kontrolli“ kriteeriumi, mis on esitatud otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktis b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktis a, ning mis tugineb konkreetselt asjaolule, et hageja suhtes teostas kontrolli Mostazafan Foundation ja selle asutuse kaudu ka juht.

122 Hageja argumente võib sisuliselt mõista nii, et nendega heidetakse nõukogule ette vaidlusaluses otsuses tehtud hindamisviga, mis seisnes järelduses, et hagejat kontrollis isik või üksus, kelle puhul on kindlaks tehtud, et ta osaleb tuumarelvade levikus, on sellega otseselt seotud või toetab seda (nagu on märgitud otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktis b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktis a).

123 Sellega seoses tugineb „kontrolli“ kriteeriumi kohaldamine sellele, et kui tuumarelvade levikus osaleva üksuse rahalised vahendid külmutatakse, siis valitseb märkimisväärne oht, et see üksus avaldab enda omanduses või kontrolli all olevatele üksustele survet, selleks et tema suhtes võetud meetmete

tagajärgedest kõrvale hoida, ärgitades neid kandma talle otseselt või kaudselt üle oma rahalisi vahendeid või tegema tehinguid, mida ta ise ei saa teha, kuna tema rahalised vahendid on külmutatud (vt selle kohta kohtuotsus, 13.3.2012, Melli Bank *vs.* nõukogu, C-380/09 P, EU:C:2012:137, punkt 58). Seda riski arvestades on nende isikute ja üksuste rahaliste vahendite külmutamine, kes on sellise isiku või üksuse omandis või kontrolli all, kelle rahalised vahendid on külmutatud, vajalik ja sobiv meede, et tagada võetud meetmete tõhusus ja see, et nendest meetmetest ei hoita kõrvale (vt selle kohta kohtuotsus, 13.3.2012, Melli Bank *vs.* nõukogu, C-380/09 P, EU:C:2012:137, punkt 58).

124 Otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punkt b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkt a panevad seega nõukogule kohustuse külmutada rahalised vahendid kõigil sellistel isikutel ja üksustel, keda kontrollib selline isik või üksus, kelle puhul on kindlaks tehtud, et ta osaleb tuumarelvade levikus, on sellega otseselt seotud või toetab seda, ilma et sellel alusel võetud meedet tuleks põhjendada asjaoluga, et kontrolli all olev isik või üksus ise osaleb selles levikus (vt kohtuotsus, 13.3.2012, Melli Bank *vs.* nõukogu, C-380/09 P, EU:C:2012:137, punktid 39 ja 40).

125 Võttes arvesse määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkti a sõnastust, mis peab silmas isikuid ja üksusi, kelle puhul olenevalt keeleversioonist on „kindlaks tehtud“ või „tuvastatud“, et nad osalevad tuumarelvade levikus, ning eespool punktides 123 ja 124 viidatud kohtupraktikat „kontrolli“ kriteeriumi kohaldamise kohta, on nõukogul lubatud võtta piiravaid meetmeid üksnes isikute ja üksuste suhtes, kelle nimed on kantud isikute ja üksuste loetellu, kellele kohaldatakse piiravaid meetmeid, kuna neid kontrollivad isikud või üksused, kelle puhul on „kindlaks tehtud“ või „tuvastatud“, et nad osalevad tuumarelvade levikus, on sellega otseselt soetud või toetavad seda.

126 Vastusena Üldkohtu kirjalikule küsimusele (punkt 42 eespool) märkis nõukogu, et vaidlusaluse otsuse vastuvõtmise hetkel ei olnud ei Mostazafan Foundationi ega juhi nimi kantud vaidlusalusesse loetellu, mis sisaldas isikute ja üksuste nimesid, kelle puhul ametlikult on „kindlaks tehtud“ või „tuvastatud“, et nad osalevad tuumarelvade levikus, on sellega otseselt seotud või toetavad seda, vastavalt otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktile b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktile a, ning kelle suhtes tuleb seetõttu võtta piiravaid meetmeid, näiteks kohaldada rahaliste vahendite külmutamist. Seetõttu ei esine siinses asjas riski, et rahaliste vahendite külmutamise meetmest hoitakse kõrvale, mis põhjendab tavaliselt „kontrolli“ kriteeriumi kohaldamist, nagu meenutati eespool punktis 123.

127 Kuna vaidlusaluses loetelus ei olnud vaidlusaluse otsuse tegemise hetkel ei Mostazafan Foundationi ega juhi nime, siis ei olnud nõukogul õigust võtta seda otsust vastu osas, kus sellega kohaldatakse hageja suhtes „kontrolli“ kriteeriumi.

128 Mis tahes muu lahendus paneks hageja pealegi menetluslikult äärmiselt ebasoodsasse olukorda oma õiguste kaitse ja tõhusa kohtuliku kaitse õiguse sisukohast, kuna tema suhtes võetud piiravate meetmete vaidlustamiseks peaks ta vaidlustama juhi ja Mostazafan Foundationi vastutust tuumarelvade levikus, ilma et ta saaks oodata, et juht ja Mostazafan Foundation teda sellega seoses toetaks, sest nende suhtes ei olnud võetud ühtegi piiravat meedet.

129 Seetõttu on nõukogu teinud vaidlusaluses otsuses ilmse hindamisvea, kohaldades hageja suhtes „kontrolli“ kriteeriumi.

130 Seetõttu tuleb selles ulatuses nõustuda teise väitega ja tuvastada, et vaidlusalune otsus ei ole põhjendatud osas, kus hageja suhtes kohaldatakse „kontrolli“ kriteeriumi.

131 Vaidlusalune otsus tuleb niisiis tühistada, kuna see on osaliselt ebapiisavalt põhjendatud (punkt 87 eespool) ning vastuolus kaitseõiguste tagamise põhimõttega ja õigusega tõhusale kohtulikult kaitsele (punkt 104 eespool), ja osaliselt põhjendamatu (punkt 130 eespool).

Vaidlusalused aktid

132 Nagu märgiti eespool punktides 90 ja 91, siis ilmneb vaidlusaluste aktide põhjendusest, mis on esitatud eespool punktis 24, et see põhjendus tugineb eelkõige sellele, et hageja suhtes kohaldati „kontrolli“ kriteeriumi, mis on esitatud otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktis b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktis a, ning see põhjendus tugineb sellega seoses täpsemalt asjaolule, et hageja oli Mostazafan Foundationi ja viimase vahendusel juhi kontrolli all.

133 Hageja argumente võib sisuliselt mõista nii, et nendega heidetakse nõukogule ette hindamisviga vaidlusaluses otsuses, kui nõukogu järeldas, et hagejat kontrollib isik või üksus, kelle suhtes on kindlaks tehtud, et ta osaleb tuumarelvade levikus, on sellega otseselt seotud või toetab seda vastavalt otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktile b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktile a.

134 Eespool punktides 123–125 esitatud põhjustel on nõukogul õigus võtta vastu piiravaid meetmeid üksnes selliste isikute või üksuste suhtes, keda kontrollivad isikud või üksused, kelle nimed on kantud mõnda loetellu isikutest ja üksustest, kelle suhtes võetakse piiravaid meetmeid, kuna nad on isikud või üksused, kelle suhtes on „kindlaks tehtud“ või „tuvastatud“, et nad osalevad tuumarelvade levikus, on sellega otseselt seotud või toetavad seda.

135 Vastusena Üldkohtu kirjalikule küsimusele (punkt 42 eespool) tunnistas nõukogu, et vaidlusaluste aktide vastuvõtmise hetkel ei olnud ei Mostazafan Foundationi ega juhi nimi kantud vaidlusalusesse loetellu, mis sisaldas isikuid ja üksusi, kelle puhul ametlikult on kindlaks tehtud või tuvastatud, et nad osalevad tuumarelvade levikus, on sellega otseselt seotud või toetavad seda vastavalt otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktile b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktile a. Seetõttu ei olnud nõukogul õigust neid akte vastu võtta osas, kus neis kohaldatakse hageja suhtes „kontrolli“ kriteeriumi.

136 Nõukogu on seega teinud vaidlusalustes aktides hindamisvea, kui ta kohaldas hageja suhtes „kontrolli“ kriteeriumi.

137 Sellest tuleneb, et vaidlusalused aktid ei ole põhjendatud osas, kus hageja suhtes kohaldati „kontrolli“ kriteeriumi.

138 Kuivõrd aga vaidlusalused aktid põhinevad kahe erineva kriteeriumi kohaldamisel, ei ole see sisuline viga piisav, et põhjendada nende aktide tühistamist vastavalt eespool punktis 113 viidatud kohtupraktikale, mille kohaselt vähemalt ühe kriteeriumi järgimine, mis on piiravaid meetmeid sätestavates õigusnormides kehtestatud, on piisav, et põhjendada nende meetmete kohaldamist.

139 Nagu märgiti ka eespool punktis 90, siis ilmneb vaidlusaluste aktide põhjendusest, mis on esitatud eespool punktis 24, et need tuginevad ka sellele, et hagejale kohaldati „Iraani valitsuse toetamise“ kriteeriumi, mis on esitatud otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktis c ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktis d, ja täpsemalt asjaolule, et hageja „osutab finantsteenuseid Mostazafan Foundationile ning selle allüksuste ja -ettevõtjate rühmale“.

140 Kuna nõukogu viitab oma menetlusdokumentides sellele, et hageja maksis Mostazafan Foundationile „dividende ja boonust“, ja eelkõige asjaolule, et hagile lisatud hageja põhikirjast ja 20. märtsil 2010 lõppenud majandusaasta aruandest ilmneb, et Mostazafan Foundation sai hageja aktsionärina suuri dividende ja boonust, siis neid argumente ei saa arvesse võtta, kuna need ei ole seotud konkreetse põhjendusega, mida vaidlusalustes aktides kasutati, et põhjendada hagejale „Iraani valitsuse toetamise“ kriteeriumi kohaldamist, st et hageja „osutab finantsteenuseid Mostazafan Foundationile ning selle allüksuste ja -ettevõtjate rühmale“.

141 Äriühingu poolt dividendide või boonuse jaotamist oma aktsionäridele ei saa samastada selle äriühingu poolt finantsteenuste osutamisega oma aktsionäridele. Nende argumentidega soovib nõukogu seega viidata muudele asjaoludele kui need, mille põhjal need vaidlusalused aktid vastu võeti.

142 Vaidlustatud aktide seaduslikkust saab hinnata üksnes faktiliste ja õiguslike asjaolude põhjal, mille alusel need vastu võeti, ja Üldkohus ei saa nõustuda nõukogu ettepanekuga asendada lõplikult otsuse aluseks olevad põhjendused (vt selle kohta kohtuotsus, 26.10.2012, Oil Turbo Compressor *vs.* nõukogu, T-63/12, EU:T:2012:579, punkt 29).

143 Seetõttu ei saa nõukogu argumente, mis tuginevad dividendide või boonuse jagamisele Mostazafan Foundationile, arvesse võtta vaidlusaluste aktide põhjendatuse hindamisel seoses sellega, kui aktides kohaldatakse hagejale „Iraani valitsuse toetamise“ kriteeriumi.

144 Igal juhul viitab nõukogu üksnes sellele, et hageja jaotas dividende ja boonust Mostazafan Foundationile, ehkki vaidlusaluste aktide põhjendused viitavad finantsteenustele, mida hageja osutas mitte üksnes Mostazafan Foundationile, vaid ka selle allüksuste ja -ettevõtjate rühmale.

145 Lisaks viitab nõukogu oma menetlusdokumentides asjaolule, et hageja põhikirjast ja 20. märtsil 2010 lõppenud majandusaasta aruandest ilmneb, et Mostazafan Foundation kui hageja aktsionär „osales reas tehingutes, mis on [hagejaga] seotud“.

146 Hageja omalt poolt märgib, et „nõukogu ei esitanud ühtegi formaalset tõendit, mis näitaks, et [hageja] andis eelise avalik-õiguslikule asutusele või ettevõtjale“, ja kinnitab, et „tema aruanded kinnitavad, et peaaegu kõiki tema laene, krediite ja muid teenuseid […] on pakutud üksikisikutele ja erakapitalil põhinevatele äriühingutele (ning on kasutatud nende poolt), mitte aga valitsusele ja avalik-õiguslikele üksustele“, ja et „[t]ema teenuseid ja [tema] laene pakutakse klassikalisele üksikisikutest ja ettevõtjatest koosnevale klientuurile (ning kasutatakse nende poolt), mitte aga valitsusele ja riigi osalusega ettevõtjatele“, viitades sellega seoses oma peamiste klientide nimekirjale 2010. aasta märtsist novembrini, mis oli lisatud hagiavaldusele.

147 Sellega seoses tuleb meenutada, et „Iraani valitsuse toetamise“ kriteerium, mis laiendab piiravate meetmete ulatust, et suurendada Iraani Islamivabariigile avaldatavat survet, hõlmab iseenesest asjassepuutuva isiku või üksuse kogu tegevust, mis olenemata otsese või kaudse seose olemasolust tuumarelvade levikuga võib seetõttu, et see on kvantitatiivselt või kvalitatiivselt oluline, kõnealust levikut soodustada, kuivõrd Iraani valitsust toetatakse materiaalselt, logistiliselt või rahaliselt ressursside või vahenditega, mis võimaldab Iraani valitsusel jätkata tuumarelvade levikuga seotud tegevust (vt selle kohta kohtuotsus, 16.7.2014, National Iranian Oil Company *vs.* nõukogu, T-578/12, ei avaldata, EU:T:2014:678, punktid 118–120, 140 ja 141). Seega ei pea „Iraani valitsuse toetamise“ kriteerium silmas mis tahes vormis ja kui tahes väikest või sümboolset toetust Iraani valitsusele, vaid üksnes sellist toetust, mis on kvantitatiivselt või kvalitatiivselt nii tähtis, et võib võimaldada sellel valitsusel jätkata tuumarelvade leviku alast tegevust. Vaidlusalune kriteerium, mida tõlgendatakse liidu kohtu teostatava kontrolli raames, ja koostoimes eesmärgiga, mis seisneb Iraani valitsusele surve avaldamises, et sundida teda lõpetama oma tegevust, mis kujutab endast tuumarelvade levikuga seotud ohtu, määratleb selliselt objektiivselt piiritletud kategooria isikuid ja üksusi, kellele võidakse kohaldada rahaliste vahendite külmutamise meetmeid (vt selle kohta kohtuotsus 16.7.2014, National Iranian Oil Company *vs.* nõukogu, T-578/12, ei avaldata, EU:T:2014:678, punkt 119).

148 Siinses asjas ei väida nõukogu, et hageja toetab Iraani valitsust otse rahaliselt, vaid et ta toetab valitsust „Mostazafan Foundationi vahendusel“. Ehkki Mostazafan Foundation määratletakse vaidlusaluste aktide põhjenduses kui „juhi otsese kontrolli all olev suur Iraani riigi osalusega üksus“, ei ole see siiski samastatud Iraani valitsusega.

149 „Iraani valitsuse toetamise“ kriteeriumi selline kaudne kohaldamine on selle kriteeriumi eesmärki silmas pidades (mida meenutati eespool punktis 147) põhjendatud üksnes siis, kui on tõendatud, et isik või üksus, kes vahendajana tegutseb, toetab kas ise Iraani valitsust otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punkti c ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkti d tähenduses, või siis kasutab nimetatud valitsus seda isikut või üksust tuumarelvade leviku vahendina.

150 Käesolevas asjas ei ole tõendatud, et Mostazafan Foundation toetas Iraani valitsust otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punkti c ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkti d tähenduses.

151 Nõukogu poolt viidatud asjaolu, et Mostazafan Foundation on „juhi otsese kontrolli all olev suur Iraani riigi osalusega üksus“, ei ole piisav tõendamaks, et ta pakkus Iraani valitsusele toetust, mis on kvantitatiivselt või kvalitatiivselt nii tähtis, et võib võimaldada sellel valitsusel jätkata tuumarelvade leviku alast tegevust, nagu on nõutud eespool punktis 147 viidatud kohtupraktikas; või et Iraani valitsus kasutas teda tuumarelvade leviku poliitika vahendina.

152 Lisaks ei olnud nõukogu kandnud Mostazafan Foundationi nime vaidlusalusesse loetellu koos nende isikute ja üksustega, kelle puhul on kindlaks tehtud või tuvastatud, et nad toetavad Iraani valitsust otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punkti c ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkti d tähenduses, või koos nende isikute üksustega, kes osalevad tuumarelvade levikus, on sellega otseselt seotud või toetavad seda otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punkti b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkti a tähenduses.

153 Nõukogu ei esitanud ka käesoleva menetluse raames ühtegi tõendit selle kohta, et Mostazafan Foundation toetas Iraani valitsust või osales tuumarelvade levikus, oli sellega otseselt seotud või toetas seda.

154 Niisiis ei ole siinses asjas täidetud tingimused, mis põhjendaksid „Iraani valitsuse toetamise“ kriteeriumi kaudset kohaldamist hagejale (punkt 149).

155 Seetõttu tuleb järeldada, et nõukogu on teinud vaidlusalustes aktides hindamisvea, kohaldades hageja suhtes „Iraani valitsuse toetamise“ kriteeriumi.

156 Ilma et oleks vaja uurida, kas hageja on osutanud finantsteenuseid Mostazafan Foundationile, tuleb seega nõustuda teise väitega ja tuvastada, et vaidlusalused aktid ei ole põhjendatud osas, kus need kohaldavad hageja suhtes „Iraani valitsuse toetamise“ kriteeriumi.

157 Seega tuleb vaidlusalused aktid põhjendamatuse tõttu tühistada.

158 Eespool punktides 131 ja 157 tehtud järeldusi silmas pidades tuleb käesolev hagi tervikuna rahuldada ja kõik vaidlustatud aktid tühistada.

*Vaidlustatud aktide tühistamise ajaline kehtivus*

159 Nagu nõukogu märkis vastuses Üldkohtu kirjalikule küsimusele (punkt 42 eespool), siis on hageja nime loetellu kandmise tagajärjed peatatud vastavalt otsuse 2010/413 artikli 26 lõikele 5, mida on muudetud nõukogu 18. oktoobri 2015. aasta otsusega (ÜVJP) 2015/1863 (ELT 2015, L 274, lk 174), mida kohaldatakse alates 16. jaanuarist 2016 vastavalt nõukogu 16. jaanuari 2016. aasta otsuse (ÜVJP) 2016/37, mis käsitleb otsuse 2015/1863 rakendamise kuupäeva (ELT 2016, L 11 I, lk 1) artiklile 1. Kuni hageja nimi on otsuse 2015/1008 ja rakendusemääruse 2015/1001 tagajärjel jätkuvalt vaidlusaluses loetelus, esineb siiski oht, et tema suhtes võetakse uuesti piiravad meetmed juhul, kui Iraani Islamivabariik ei täida neid kohustusi, mille ta võttis Saksamaa Liitvabariigi, Prantsuse Vabariigi, Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi, Hiina Rahvavabariigi, Ameerika Ühendriikide ning Vene Föderatsiooni suhtes liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja toetusel seoses ühise tegevuskavaga, mis määratleb, milliseid samme tuleb astuda, et leida laiaulatuslik ja pikaajaline lahendus tuumarelvade levikule.

160 Mis puudutab rakendusmäärust 2015/1001, siis tuleb meenutada, et vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 60 teisele lõigule jõustuvad erandina ELTL artiklist 280 Üldkohtu otsused, mis kuulutavad määruse õigustühiseks, alles nimetatud põhikirja artikli 56 esimeses lõigus osutatud edasikaebamise tähtaja möödumisel või kui selle tähtaja jooksul on otsus edasi kaevatud, siis selle kaebuse läbi vaatamata jätmise kuupäevast.

161 Käesolevas asjas on rakendusmäärus 2015/1001 oma olemuselt määrus Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 60 teise lõigu tähenduses, kuna selle artikkel 2 sätestab, et see on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõigis liikmesriikides, mis vastab ELTL artiklis 288 sätestatud määruse õigusmõjule (vt selle kohta kohtuotsus, 21.4.2016, nõukogu *vs.* Bank Saderat Iran, C-200/13 P, EU:C:2016:284, punkt 121). Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 60 teine lõik on seega rakendusmäärusele 2015/1001 kohaldatav.

162 Nõukogul on niisiis Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 60 teise lõigu kohaselt kaks kuud, millele lisandub 10 päeva, alates käesoleva kohtuotsuse kuulutamisest, et rakendusmääruse 2015/1001 osas tuvastatud rikkumised heastada, võttes vajaduse korral hageja suhtes uued piiravad meetmed.

163 Otsuse 2015/1008 osas tuleb meenutada, et vastavalt ELTL artikli 264 teisele lõigule võib Üldkohus juhul, kui ta seda vajalikuks peab, märkida, milliseid tühistatud õigusakti tagajärgi loetakse kehtivaks. Käesolevas asjas võib rakendusmääruse 2015/1001 tühistamisotsuse jõustumise kuupäeva ja otsuse 2015/1008 mõju aegumise kuupäeva erinevus kaasa tuua tõsise riive õiguskindlusele, kuna otsusega 2015/1008 ja rakendusmäärusega 2015/1001 nähakse ette hageja suhtes identsete piiravate meetmete kehtestamine. Seega tuleb otsuse 2015/1008 mõju kehtima jätta osas, kus see jätab hageja nime otsuse 2010/413 II lisas olevasse loetellu, mida on muudetud otsusega 2010/644, kuni kuupäevani, kui käesolev kohtuotsus jõustub, kuivõrd sellega tühistatakse rakendusmäärus 2015/1001 osas, kus jäetakse hageja nimi loetellu, mis on esitatud määruse nr 267/2012 IX lisas (vt selle kohta kohtuotsus, 6.9.2013, Persia International Bank *vs.* nõukogu, T-493/10, EU:T:2013:398, punkt 129 (ei avaldata) ja seal viidatud kohtupraktika).

164 Kuna teistel vaidlustatud aktidel ei ole hetkel enam tagajärgi, ei puuduta neid ELTL artikli 264 teise lõigu kohaldamine.

## Kohtukulud

165 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna nõukogu on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud vastavalt hageja nõudele välja mõista nõukogult.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (esimene koda)

otsustab:

1. **Tühistada Euroopa Liidu Nõukogu otsus, mis tuleneb 15. märtsi 2014. aasta teatisest isikutele ja üksustele, kelle suhtes kohaldatakse nõukogu otsuses 2010/413/ÜVJP ja nõukogu määruses (EL) nr 267/2012 (milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid) sätestatud piiravaid meetmeid, jätta Sina Banki nimi loetellu, mis on esitatud nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsuse 2010/413/ÜVJP, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2007/140/ÜVJP, II lisas (muudetud nõukogu 25. oktoobri 2010. aasta otsusega 2010/644/ÜVJP), ning nõukogu 23. märtsi 2012. aasta määruse (EL) nr 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 961/2010, IX lisas.**

**2. Tühistada nõukogu 7. novembri 2014. aasta otsus 2014/776/ÜVJP, millega muudetakse otsust 2010/413, nõukogu 7. novembri 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1202/2014, millega rakendatakse määrust nr 267/2012, nõukogu 25. juuni 2015. aasta otsus (ÜVJP) 2015/1008, millega muudetakse otsust 2010/413, ja nõukogu 25. juuni 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/1001, millega rakendatakse määrust nr 267/2012, osas, kus Sina Banki nimi jäeti loetellu, mis on esitatud otsuse 2010/413 II lisas, mida on muudetud otsusega 2010/644, või määruse nr 267/2012 IX lisas.**

**3. Jätta otsuse 2015/1008 tagajärjed Sina Banki suhtes kehtima alates selle jõustumisest kuni käesoleva kohtuotsuse peale Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 esimeses lõigus osutatud edasikaebamise tähtaja möödumiseni või kui selle tähtaja jooksul on käesolev otsus edasi kaevatud, siis selle kaebuse rahuldamata jätmise kuupäevani.**

**4. Mõista kohtukulud välja Euroopa Liidu Nõukogult.**

Kanninen Pelikánová Buttigieg

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 18. oktoobril 2016 Luxembourgis.

Allkirjad

# Sisukord

Vaidluse taust ..... 2

1. Iraani Islamivabariigi suhtes võetud piiravad meetmed ..... 2

2. Hagejat puudutavad piiravad meetmed ..... 2

Hagiavalduse esitamisele järgnenud asjaolud ..... 4

Menetlus ja poolte nõuded ..... 5

Õiguslik käsitlus ..... 6

1. Vastuvõetavus ..... 6

Esimese nõude vastuvõetavus, niivõrd kui see käsitleb määruse nr 267/2012 IX lisa tühistamist hagejat puudutavas osas ..... 6

Kolmanda nõude vastuvõetavus ..... 7

2. Sisulised küsimused ..... 9

Esimene väide, mille kohaselt on rikutud põhjendamiskohustust, kaitseõiguste tagamise põhimõtet ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele ..... 9

Põhjendamiskohustuse rikkumine ..... 9

– Vaidlusalune otsus ..... 10

– Vaidlusalused aktid ..... 12

Kaitseõiguste tagamise põhimõtte rikkumine ja õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele rikkumine ..... 12

– Vaidlusalune otsus ..... 13

– Vaidlusalused aktid ..... 13

Teine väide, et esineb ilmne hindamisviga ..... 14

Vaidlusalune otsus ..... 15

Vaidlusalused aktid ..... 17

Vaidlustatud aktide tühistamise ajaline kehtivus ..... 19

Kohtukulud ..... 20